

РЕШЕНИЕ

№ 195

гр. София, 04.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 3-ТИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и втори
октомври през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Бонка Дечева

Членове: Ваня Атанасова
Атанас Кеманов

при участието на секретаря Цветанка Ист. Найденова
като разгледа докладваното от Ваня Атанасова Касационно гражданско дело
№ 20238002103278 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 290-293 ГПК.

С определение № 3432 от 03. 07. 2024 г. по гр. д. № 3278/2023 г. на ВКС, 1 г.о., е допуснато касационно обжалване на решение № 732 от 15. 02. 2023 г. по в. гр. д. № 15359/2021 г. на СГС, IV А състав, в частта потвърждаваща решение № 20140828 от 17. 06. 2021 г. по гр. д. № 46381/2020 г. на СРС, ГО, 32 състав, в частта, с която е отхвърлен искът на В. А. Ц. да бъде осъдено „Пик Нюз“ ЕООД да премахне от сайта на електронното издание „Информационна агенция ПИК“, собственост на дружеството, с електронен адрес www.pik.bg, следните статии, съдържащи обидни и клеветнически твърдения по отношение на ищцата: 1) „САМО В ПИК: Съдийката В., омъжена за зловещите Б., води пуча срещу Г.. Надвисва сянката на М. О. и К. К....“ - от 7.10.2019г.; 2) „КРАДЕТЕ, но цитирайте! Ето къде лъсна едно към една статия на ПИК за скандалната съдийка В., женена за бос на Б.“ - от 10.10.2019г.; 3) „Нови данни за съдийката В., метежницата против Г. - баща ѝ бивш агент на ДС, лежал в затвора за контрабанда на цигари - от 11.10.2019г.“; 4) „ГАВРА С БЪЛГАРИЯ И ТЕМИДА: Л. П. стана уличен протестър наред В.! Шефът на ВКС опозори държавата - мъкне се по тротоарите в тога с ъндърграунд съдийката К. В. и Н. К.“ – от 12.1.2020г., както и публикуваните коментари към статиите, съдържащи клеветнически твърдения и обидни изрази: „селска пръчка“, „иска да рекетира“, „много нагло създание и яко корумпе“, „просто

един от всичките типични български съдии - минало скрито при кадровиците, настоящето - без особена разлика с това на обикновените рекетъори, пълна безнаказаност“.

Обжалването е допуснато на основание чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, по въпроса има ли всеки гражданин субективно право на защита срещу противоправно посегателство върху правата му чрез предявяване на иск за премахване на публикувана в електронно медийно издание статия, съдържаща клеветнически твърдения и обиди.

По поставения въпрос настоящият състав прие следното:

Основна гражданскоправна последица от деликта е възникването на задължение за делинквента да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. Поправянето на вредите може да е както чрез плащане на парично обезщетение, така и в натура - чрез възстановяване на предишното състояние (на положението, в което пострадалият се е намирал преди непозволеното увреждане). Целта на закона е да се „поправят вредите“, т.е. да се поправят всички отрицателни последици, засягащи субективното право на увреждения, причинени му от противоправното поведение на делинквента. За постигането на тази цел законът не въвежда ограничения относно начините, по които да бъде осъществено поправянето на вредите и заличаването на негативните последици, настъпили в правната сфера на увреждения.

Въпросът налице ли са ограничения за съда относно начините за репарация, т.е. за поправка, възстановяване на негативните последици, причинени на увреждения, е обсъждан и във връзка с разпоредбата на чл. 56 от Закона за задълженията и договорите, обн. ДВ, бр. 268/1892 г. /отм./, сходна по съдържание на разпоредбата на чл. 45 от действащия Закон за задълженията и договорите („Всяко действие на човека, което причинява вреда на друго задължава тогава, по вина на когото е последвало то, да поправи вредата“). В „Коментаръ на Закона за задълженията и договорите“, д-р М., Д.И. Л., Л. Ф., изд. 1926 г., стр. 141-142, се приема, че обезвредата обикновено се състои в присъждането на сума пари, в капитал или рента, но съдът може да присъди и връщане на вещта, предмет на деликта, може да принуди дееца да извърши известно действие за възстановяване на нарушеното право, може да задължи ответника да напише опровержения в пресата или да плати разноските по самата публикация. Обобщава се: “Въобще, законът не обвързва съда по начина на изпълнение предвидената репарация. Съдът има в това отношение всичката ширина, която му дават общите закони и принципи“.

При непозволено увреждане, изразяващо се в накърняване на честта, достойнството, доброто име чрез публикуване в електронно издание на статия, съдържаща обидни и клеветнически твърдения, „поправянето на вредите“ не би се постигнало само с присъждане на парично обезщетение за неимуществени вреди, защото това не би удовлетворило в пълна степен интереса на увреждения да се заличат напълно негативните последици от противоправното поведение на делинквента. Ако статията не бъде свалена от сайта на електронната медия, безпрепятственият достъп до съдържанието ѝ на множество субекти ще продължи, и то неограничено във времето, съответно негативните психични изживявания за увреждения от съдържащите се в нея обиди и клевети няма да бъдат преустановени. За да се изпълни изискването на ЗЗД да се „поправят вредите“, т.е. изискването да се даде

необходимата защита на увредения, като се заличат всички негативни за него последици и се възстанови положението отпреди непозволеното увреждане, следва да му се признае възможността да поиска, наред с паричното обезщетение, и възстановяване на предишното положение чрез премахване от сайта на електронното издание на статията, съдържаща обидни и клеветнически твърдения. Защото само по този начин би се постигнала целта на закона да се поправят вредите като се възстанови съществуващото положение отпреди нарушението.

При тълкуването на чл. 45 ЗЗД и решаване на въпроса какви начини на защита включва, подразбиращо се, установеното в чл. 45 ЗЗД правило за „поправяне на вредите“ в хипотезите на публикуване на статия в електронно издание, съдържаща обиди и клевети, следва да се съобрази и установеният в чл. 32, ал. 1 от Конституцията на Република България принцип всеки да има право на защита срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име, а пълна защита няма да се постигне, ако се отрече правото да се иска възстановяване на положението отпреди непозволеното увреждане чрез премахване на съответната статия от сайта на електронното издание.

По изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори в смисъл, че всеки гражданин, чиято личност е нахвърлена чрез статия в електронно издание, съдържаща отправени към него обиди и клевети, има право, на основание чл. 45 ЗЗД, да предяви, наред с иска за присъждане на парично обезщетение за неимуществени вреди, и иск за осъждане на собственика на електронното издание да възстанови положението отпреди непозволеното увреждане, като премахне от сайта си статията. Този способ за защита се включва в обхвата на задължението на делинквента за „поправяне на вредите“, предвидено в чл. 45 ЗЗД.

По основателността на касационната жалба:

С оглед отговора на поставения въпрос, касационната жалба се явява основателна.

Противоречи на разпоредбата на чл. 45 ЗЗД изводът на въззивния съд, че в закона не е уредена възможност за осъждане на ответника да премахне процесните статии от сайта на електронното издание.

Като неправилно, въззивното решение ще следва да бъде отменено в посочената част, вместо което бъде постановено друго, с което посоченият иск бъде уважен.

С оглед изхода на делото „Пик Нюз“ ЕООД следва да бъде осъдено, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да плати на В. А. Ц. сумата 2060, 40 лв. разноски, направени при разглеждане на делото пред касационната инстанция.

По изложените по-горе съображения Върховният касационен съд, състав на Първо гражданско отделение,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 732 от 15. 02. 2023 г. по в. гр. д. № 15359/2021 г. на СГС, IV А състав, в частта потвърждаваща решение № 20140828 от 17. 06. 2021 г. по гр. д. № 46381/2020 г. на СРС, ГО, 32 състав, в частта, с която е отхвърлен искът на В. А. Ц. да бъде осъдено „Пик Нюз“ ЕООД да премахне от сайта на електронното издание „Информационна агенция ПИК“, собственост на дружеството, с електронен адрес www.pik.bg, следните статии, съдържащи обидни и клеветнически твърдения по отношение на ищцата: 1) „САМО В ПИК: Съдийката

В., омъжена за зловещите Б., води пуча срещу Г.. Надвисва сянката на М. О. и К. К....“ - от 7.10.2019г.; 2) „КРАДЕТЕ, но цитирайте! Ето къде лъсна едно към едно статия на ПИК за скандалната съдийка В., женена за бос на Б.“ - от 10.10.2019г.; 3) „Нови данни за съдийката В., метежницата против Г. - баща ѝ бивш агент на ДС, лежал в затвора за контрабанда на цигари - от 11.10.2019г.“; 4) „ГАВРА С БЪЛГАРИЯ И ТЕМИДА: Л. П. стана уличен протестър наред В.! Шефът на ВКС опозори държавата - мъкне се по тротоарите в тога с ъндърграунд съдийката К. В. и Н. К.“ – от 12.1.2020г., както и публикуваните коментари към статиите, съдържащи клеветнически твърдения и обидни изрази: „селска пръчка“, „иска да рекетира“, „много нагло създание и яко корумпе“, „просто един от всичките типични български съдии - минало скрито при кадровиците, настоящето - без особена разлика с това на обикновените рекетъори, пълна безнаказаност“, ВМЕСТО КОЕТО ПОСТАНОВЯВА: ОСЪЖДА „Пик Нюз“ ЕООД, на основание чл. 45 ЗЗД, да премахне от сайта на електронното издание „Информационна агенция ПИК“, собственост на дружеството, с електронен адрес www.pik.bg, следните статии, съдържащи обидни и клеветнически твърдения по отношение на ищцата: 1) „САМО В ПИК: Съдийката В., омъжена за зловещите Б., води пуча срещу Г.. Надвисва сянката на М. О. и К. К....“ - от 7.10.2019г.; 2) „КРАДЕТЕ, но цитирайте! Ето къде лъсна едно към едно статия на ПИК за скандалната съдийка В., женена за бос на Б.“ - от 10.10.2019г.; 3) „Нови данни за съдийката В., метежницата против Г. - баща ѝ бивш агент на ДС, лежал в затвора за контрабанда на цигари - от 11.10.2019г.“; 4) „ГАВРА С БЪЛГАРИЯ И ТЕМИДА: Л. П. стана уличен протестър наред В.! Шефът на ВКС опозори държавата - мъкне се по тротоарите в тога с ъндърграунд съдийката К. В. и Н. К.“ – от 12.1.2020г., както и публикуваните коментари към статиите, съдържащи клеветнически твърдения и обидни изрази: „селска пръчка“, „иска да рекетира“, „много нагло създание и яко корумпе“, „просто един от всичките типични български съдии - минало скрито при кадровиците, настоящето - без особена разлика с това на обикновените рекетъори, пълна безнаказаност“.

ОСЪЖДА „Пик Нюз“ ЕООД, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да плати на В. А. Ц. сумата 2060, 40 лв. разноски, направени при разглеждане на делото пред касационната инстанция. Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____